

STELLING: De nieuwe Subsidieregeling Natuur en Landschap van kracht

Voor agrarisch natuurbeheer werd 1 januari de nieuwe Subsidieregeling Natuur en Landschap van kracht. Per 1 januari 2011 gaat de SNL ook voor terreinbeheerders gelden. Jarenlang hebben alle partijen, onder leiding van het Interprovinciaal Overleg (IPO) hieraan gewerkt. Hoe is het resultaat? Is het SNL een zegen voor het natuurbeheer in Nederland?

— Koen Moons

**Teo Wams,
Natuurmonumenten**

‘De overheid geeft aan vertrouwen te hebben in de beheerder’

>“EEN ZEGEN IS EEN GROOT WOORD, maar het is zeker een positieve ontwikkeling. Programma Beheer kostte heel veel tijd en papierwerk. Nu kunnen we die energie in natuurbeheer steken. Ook was er die aparte manier van controleren. Het kwam neer op het maken van een stippenkaart en als je niet voldoende exemplaren van een soort had, had je meteen een terugvordering aan je broek. Gelukkig wordt dat heel anders. De controle krijgt meer het karakter van een gesprek, waarbij je als overheid en beheerder

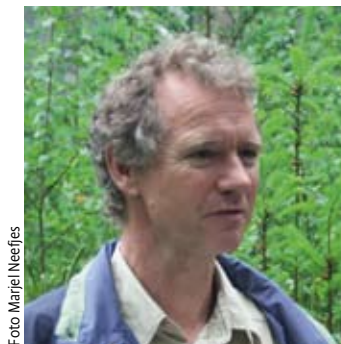

Foto Marjol Neefjes

samen kijkt naar de kwaliteit van het gebied en de mogelijke oorzaken van achteruitgang, dus naast het beheer ook naar de abiotiek, de voorgeschiedenis, etcetera. Het heeft ook een psychologisch effect. De overheid geeft aan vertrouwen te hebben in hoe je als beheerder met je gebied omgaat. Dat is heel anders dan de wantrouwende controle die er eerder was. De eenduidige natuurtaal die nu voor alle organisaties geldt, is natuurlijk ook een grote winst. We hoeven zelf minder vertaalslagen te maken, het sluit ook aan bij de Natura 2000-systematiek.

Een andere vooruitgang is de introductie van de kwaliteitsniveaus. Eerder voldeed een gebied, of het voldeed niet. In het nieuwe systeem zijn er gradaties en wordt gekeken of er een positieve of negatieve trend is en wat er nodig is om dat positief te sturen.

Het wordt nog wel een spannend jaar, aan verschillende onderdelen moet nog de laatste hand gelegd worden, zoals de kwaliteitsborging, monitoringsprotocollen en certificering. En ze zeggen weleens ‘the devil is in the detail’.”<

**Berry Lucas,
De 12 Landschappen**

‘Een goede subsidieregeling is niet genoeg’

>“DE SNL IS EEN STAP in de goede richting, maar geen panacee voor alle uitdagingen die wij hebben in het natuurbeheer. Natuur zit toch een beetje in een politiek verdomhoekje en dan heb je niet genoeg aan een goed subsidiestelsel. Maar we zien het wel als een goede stap voorwaarts. Het stelsel is

veel rationeler en transparanter, we kunnen beter laten zien wat het kost om de kwaliteit van natuur op peil te houden. Fijn is ook dat het stelsel meer gebaseerd is op vertrouwen in de professionaliteit van de beheerder. Dat betekent minder controledruk, waardoor beheerders die energie kunnen steken in het natuurbeheer. Natuurlijk is ook de index een enorme verbetering. Daardoor kunnen we veel makkelijker communiceren met andere beheerders en met de overheid over natuurdoelen.

Er zijn nog wel wat zaken die geregeld moeten worden, zoals de manier waarop de natuurkwaliteit bepaald wordt en de certificering. Vanaf 2011 kunnen we pas echt beoordelen hoe het in de praktijk uitwerkt, dan zullen we zien of we er echt zo blij mee kunnen zijn.”<

**Erik Lubberink,
Interprovinciaal Overleg (IPO)**

‘SNL zorgt voor meer samenwerking’

>“IK DENK DAT HET SNL wel een zegen is. Voor de aanvrager is het eenvoudiger en transparanter geworden, zeker als het digitale systeem helemaal op orde is. Het nieuwe stelsel kenmerkt zich onder andere doordat vooraf meer afstemming tussen beheerder en provincies plaatsvindt. Het gaat uiteindelijk om het bereiken van natuurkwaliteit, dat is het doel waar de overheid en de beheerder samen aan werken en daar afspraken over maken. In de oude situatie kreeg de beheerder bij tegenvallende resultaten te maken met terugvordering, al was het niet altijd de schuld van de beheerder zelf. Dat geeft rare

Natuur en Landschap is een zegen

verhoudingen. Natuurlijk wordt er in het nieuwe stelsel ook gemonitord om te bekijken in hoeverre de doelen bereikt zijn en of aanpassingen in beleid of beheer nodig zijn. Er is ook meer afstemming tussen beheerders onderling, bijvoorbeeld agrariërs die aan weidevogelbescherming doen. Die kunnen alleen subsidie aanvragen als dat onderdeel is van een collectief beheerplan. Ik denk ook dat met het SNL de provincies en beheerders in staat zullen zijn om meer continuïteit in het agrarisch natuurbeheer te bereiken. De subsidietermijnen van de beheerpakketten zijn ook nu zes jaar, maar je hebt als provincie altijd de mogelijkheid om langjarige afspraken te maken met beheerders. Het is dus een landelijk stelsel dat veel ruimte biedt om op regionaal niveau maatwerk te realiseren.” <

**Nerus Sytema,
Natuurlijk Platteland
Nederland**

‘Provincies hebben te weinig vertrouwen’

>“HET STELSEL HEEFT DE POTENTIE om een zegen te worden voor het agrarisch natuurbeheer, maar dat is het nog niet. Het uitgangspunt zou zijn dat er meer vertrouwen is in de agrarisch natuurbeheerders en er dus ook meer verantwoordelijkheid bij die beheerders zelf ligt. Dat betekent ook flexibiliteit en een eigen invulling. Maar in de praktijk blijken sommige provincies toch grote moeite te hebben dat vertrouwen te geven. Dat zie je bijvoorbeeld bij de collectieve beheerplannen voor weidevogelbescherming. Agrarisch natuurbeheerders konden hun eigen plan maken, maar sommige provincies zijn

helemaal doorgeschoten in het stellen van nadere voorwaarden en er is vaak zo’n zware begeleidingsstructuur opgezet dat agrariërs zich een beetje betutteld voelden. Ze worden alsnog in een keurslijf geperst. Dat is me echt een beetje tegengevallen.

Verder was de invoering te snel. De aanvragen moesten in idioot korte tijd geregeld worden en de toolkits die ontwikkeld zijn waren vaak overbelast. Dat heeft de ANV’s ongelooflijk veel tijd en energie gekost. Daarnaast merkte ik bij veel provincies een kennisleemte. Het SNL is door het IPO namens de provincies in elkaar gezet, maar de provincies zelf waren niet allemaal goed op de hoogte. Maar hopelijk wordt dit allemaal beter en kunnen de provincies straks ook beter het vertrouwen geven. Ik snap ook wel dat je vertrouwen moet verdienen. Verder klamp ik me maar vast aan de uitgangspunten van het stelsel, die zijn nog steeds helder.” <

**Diederik Diepenhorst,
Federatie Particulier
Grondbezit**

‘In praktijk moet blijken of het gaat werken’

>“MET HET NIEUWE STELSEL ZIJN, vergeleken met het huidige Programma Beheer, stappen vooruit gezet. Duidelijke verbeteringen zijn zaken als een uniforme beheertaal via de opgestelde index, het makkelijker en eenvoudiger gebruiken en aanvragen en de mogelijkheid tot certificering.

Er zal nu in de praktijk nog wel daadwerkelijk moeten blijken of het gaat werken, zeker nu een deel binnen het nieuwe stelsel nog

niet is opgesteld. Aan de andere kant biedt dit de gelegenheid om een aantal onderdelen en onduidelijkheden die nog aanwezig zijn binnen het stelsel verder te verduidelijken en uit te werken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onderdelen als certificering en monitoring. In de komende jaren zou nog wel eens goed gekeken moeten worden naar de beschikbare subsidies die worden verstrekt voor het beheer. Deze moeten aansluiten bij de standaardkostprijs zoals die is berekend voor de beheertypen uit de index. Daarnaast pleiten wij er voor dat er in de index een beheertype wordt toegevoegd dat beter aansluit bij het multifunctioneel bosbeheer. Binnen het huidige stelsel SNL is hier geen beheertype voor opgesteld.” <

*Wilt u meedebatteren of een ander onderwerp aansnijden? Mail naar:
redactie@vakbladnatuurboslandschap.nl*
